

Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Lausunto
20.11.2023

Liikenne- ja viestintäministeriön kirjallinen asiantuntijalausunto liikenne- ja viestintävaliokunnalle; Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi alusliikennepalvelulain, alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta (HE 84/2023 vp)

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä. Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Alusliikennepalvelulla (*Vessel Traffic Service*, myös VTS-palvelu) tarkoitetaan maalta käsin tapahtuvaa alus- eli laivaliikenteen valvontaa ja ohjausta, jolla on valmiudet toimia vuorovaikutuksessa liikenteen kanssa ja reagoida muuttuviin liikennetilanteisiin. Esitysluonnos oli lausuntokierroksella 13.7.-13.9.2023. Lausuntopalautteessa pidettiin tärkeänä kansainvälisen sääntelykehityksen seuraamista sekä sitä, että merenkulun koulutusta kehitetään ja siten lisätään merenkulun turvallisuutta sekä työturvallisuutta. Esityksellä on vähäiset taloudelliset vaikutukset eikä sen arvioida merkittävästi muuttavan nykytilaa.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi alusliikennepalvelulakia, alusturvallisuuden valvonnasta annettua lakia ja sakon täytäntöönpanosta annettua lakia. Esityksen mukaan alusliikennepalvelulakia muutettaisiin siten, että alusliikennepalvelun jakamisesta erilaisiin alusliikennepalvelutehtäviin luovuttaisiin. Lisäksi ehdotetaan muutoksia, joilla täsmennettäisiin alusliikennepalvelutehtäviä koskevia pätevyysvaatimuksia sekä alusliikennepalveluhenkilöstön koulutusta ja sen järjestämistä koskevia vaatimuksia. Tarkoituksena on, että alusliikennepalveluhenkilöstön pätevyyttä ja koulutusta koskevien vaatimusten osalta noudatettaisiin nykytilaa vastaavasti Kansainvälisen majakkajärjestön standardeja.

Esityksellä tehtäisiin eurooppalaisen merenkulkualan yhdenmukaisen palveluympäristön (*European Maritime Single Window*, EMSW) perustamista koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen vaatimat kansalliset säädösmuutokset ja tehtäisiin lainsäädäntöön tarpeelliset muutokset, jotta Liikenne- ja viestintäviraston Portnet-järjestelmä voitaisiin korvata uudella merenkulun tiedonhallintajärjestelmällä, joka täyttää asetuksen aiempaa sääntelyä laajemman soveltamisalueen vaatimukset.

Sakon täytäntöönpanosta annetun lain soveltamisalaa laajennettaisiin koskemaan myös alusliikennepalvelulaissa tarkoitettuja liikennevirhemaksuja. Jatkossa alusliikennepalvelulain mukaiset liikennevirhemaksut täytäntöönpanisi muiden liikennevirhemaksujen tapaan Oikeusrekisterikeskus (ORK), aiemmin siitä on vastannut Tulli. Käytännön vaikutus olisi vähäinen, sillä näitä virhemaksuja määrätään vuosittain vain muutamia.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Eurooppalaisen merenkulkualan yhdenmukaiseen palveluympäristöön liittyvät pykälät tulisivat voimaan kuitenkin vasta 15.8.2025.

Suvi Kankare
hallitussihteeri